

Sopot, dnia 08.02.2014 r.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE PRAWNE

skierowane przez Pana Czesława Miś – Członka Zarządu Krajowego OZZL w dniu 06.02.2014 r. o godzinie 19.38 w ramach abonamentu Lex Secure Twoja Opieka Prawna

Przedmiot odpowiedzi:

1. Czy lekarz nauczyciel akademicki zatrudniony, zgodnie z przepisami, w zadaniowym systemie czasu pracy w szpitalu uniwersyteckim może udzielać świadczeń zdrowotnych bez powiązania z dydaktyką, badaniami na podstawie umów, o których mowa w art. 92 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej?

Podstawy prawne:

1. art. 89, art. 92 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. 2013 r., poz. 217 ze zm.);
2. art. 112, art. 118, art. 130 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku prawo o szkolnictwie wyższym (t. j. Dz. U. 2012 r., poz. 572 ze zm.);
3. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2012 roku, sygn. akt II PK 234/2011, OSNP 2013/7-8/80.

Klauzula prawna:

Przygotowując niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne przeanalizowano i polegano wyłącznie na informacjach otrzymanych od Zleceniodawcy. Nie badano, ani nie weryfikowano prawdziwości przedstawionego stanu faktycznego. Sporządzający niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne zastrzega sobie prawo weryfikacji niniejszego opracowania w przypadku ujawnienia faktów nieznanych mu w momencie jego sporządzenia.

Niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne wydaje się do wiadomości Pana Czesława Miś – Członka Zarządu Krajowego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy z prawem publikacji przez Zleceniodawcę.

Odpowiedź dotyczy wyłącznie kwestii w niej określonych i nie może być interpretowana jako obejmująca, w tym przez domniemanie, inne, niewspomniane w niej kwestie.

W niniejszej Odpowiedzi na pytanie prawne zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającego, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy, w szczególności ocena prawna przedstawiona w Odpowiedzi nie daje gwarancji wyniku danej sprawy, w przypadku skierowania jej na drogę postępowania sądowego lub administracyjnego.

Stan prawny:

Zgodnie z art. 118 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje na podstawie mianowania lub umowy o pracę. Możliwość nawiązania stosunku pracy na podstawie mianowania została ograniczona wyłącznie do zatrudnienia nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora.

Czas pracy nauczyciela akademickiego jest określony zakresem jego obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych, przy czym zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych określa senat uczelni (art. 130 ust. 1 i 2 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym).

Powyższe przepisy odnoszą się do zatrudnienia na uczelniach wszystkich nauczycieli akademickich, niezależnie od rodzaju uczelni.

Natomiast, na podstawie art. 112 ust. 1 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych **uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w jednostkach organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej** udostępnionych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej. Co istotne, w udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa powyżej, nauczyciele akademicy uczestniczą na podstawie **odrębnej umowy zawartej z podmiotem prowadzącym działalność leczniczą udostępniającym daną jednostkę** (art. 112 ust. 2 ww. ustawy).

Szczegółowa regulacja dotycząca przedstawionej powyżej umowy została zawarta w ustawie o działalności leczniczej. Zgodnie z art. 92 danej ustawy nauczyciele akademicy uczelni medycznych są zatrudnieni w podmiocie leczniczym, o którym mowa w art. 89 ust. 1, albo w jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 89 ust. 2 i 3:

Lex Secure Sp. z o.o.
Al. Niepodległości 723/2
81-853 Sopot

Wysokość kapitału zakładowego: 500.000 PLN opłacony w całości

NIP: 5862017484
REGON: 191884226
KRS: 0000069507

biuro@lexsecure.pl
www.lexsecure.pl

tel. 58 500 59 00
fax: 58 500 59 01
24h Infolinia Prawna
501538539

- a) w systemie zadaniowym czasu pracy na podstawie umowy o pracę określającej zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych;
- b) na podstawie umowy cywilnoprawnej określającej w szczególności zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych.

Odnosząc się do treści pytania prawnego, należy zatem stwierdzić, iż lekarz nauczyciel akademicki zatrudniony w systemie zadaniowym czasu pracy na podstawie umowy o pracę nie powinien w ramach danej umowy udzielać świadczeń zdrowotnych, które nie mają powiązania z dydaktyką, czy też badaniami.

Powyższe potwierdza wykładania przepisów dokonana przez Sąd Najwyższy. Zgodnie z wyrokiem z dnia 14 maja 2012 r. umowa z podmiotem prowadzącym działalność medyczną i wykonywanie pracy w jej ramach **spełnia przede wszystkim cel w postaci prowadzenia badań naukowych oraz dydaktyki - a zatem obowiązków nauczyciela akademickiego.** Zdaniem Sądu Najwyższego nie bez przyczyny ustawodawca w art. 112 ust. 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym na pierwszym miejscu wymienia zadania dydaktyczne i badawcze, na drugim dopiero miejscu wiążąc je z udzielaniem świadczeń zdrowotnych we właściwych jednostkach organizacyjnych. Współistnienie obu tych elementów w wykonywaniu pracy nauczyciela akademickiego w ramach udzielania świadczeń zdrowotnych w odpowiedniej jednostce ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia kwalifikacji jego pracy na rzecz takiej jednostki.

Dalej Sąd Najwyższy argumentuje, że „w literaturze wywiedziono tezę (Z. Kubot: Kwalifikacje pracy nauczycieli akademickich wykonywanej ponad wymiar czasu pracy określony w umowie ze szpitalem klinicznym, PiZS 2009 nr 7, s. 21 i nast.), że wszystkie obowiązki, jakie wykonywane są ponad wymiar określony w umowie o pracę ze szpitalem klinicznym, stanowią obowiązki w ramach czasu pracy nauczyciela akademickiego i nie podlegają kwalifikacji jako praca ponadwymiarowa. Stanowisko to można i należy podzielić, jednak z tym zastrzeżeniem, że wymaga ono stale uwzględnienia treści art. 112 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym, do którego odsyła art. 130 ust. 1 tej samej ustawy. **Ponieważ art. 112 ust. 1 wymaga połączenia udzielania świadczeń zdrowotnych z działalnością dydaktyczną i badawczą, to tylko tego rodzaju aktywność może być uwzględniana w czasie pracy nauczyciela akademickiego. Jeśli natomiast określone czynności stanowią jedynie udzielanie świadczeń zdrowotnych bez ich aspektu naukowego lub dydaktycznego, to muszą i powinny być rozliczane w ramach stosunku pracy ze**

szpitalem klinicznym. Przywołano bowiem wcześniej, wynikającą z art. 80 zdanie pierwsze k.p., zasadę, że pracownikowi wynagrodzenie należy się za pracę wykonaną. Z tej samej zasady wywieść należy wniosek, że za tę samą pracę pracownik nie może otrzymać podwójnego wynagrodzenia od dwóch podmiotów. Z pewnością stan taki nie może zaistnieć w przypadku nauczyciela akademickiego uczelni medycznej wykonującego pracę w szpitalu klinicznym. W konsekwencji nie wystarczy twierdzenie, także uwzględniające ewidencję czasu pracy w pozwanym szpitalu, iż pracownik wykonywał pracę przez określony czas u pozwanego w określone dni. Uwzględnienia - i to w aspekcie faktycznym - wymaga bowiem jakie czynności wykonywał. Dowód, że były to czynności wykraczające poza udzielanie świadczeń medycznych w powiązaniu z wykonywaniem zadań dydaktycznych i badawczych, obciąża pracownika.”.

Powyższy wyrok zapadł w sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie działającego na rzecz dwojga pracowników.

Przedstawiona przez Zleceniodawcę umowa zlecenie zawarta pomiędzy lekarzem nauczycielem akademickim (zleceniobiorca) a podmiotem leczniczym (zleceniodawca) w paragrafie pierwszym stanowi, co następuje: „Zleceniodawca zleca, a Zleceniobiorca zobowiązuje się wykonać świadczenia zdrowotne zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi **w ramach prowadzonych zajęć dydaktycznych** na Oddziałach Klinicznych Szpitala Uniwersyteckiego (zgodnie z harmonogramem), które zostaną wykonane w siedzibie zleceniodawcy”. Dalej, w paragrafie 2 umowy strony wskazano, że dane czynności będą wykonane w terminach i wymiarze określonym szczegółowo określonym w co miesięcznych harmonogramach sporządzonych przez dziekana wydziału uczelni.

Zatem, mając na uwadze treść przywołanych na wstępie przepisów, jak również przywołane postanowienia zawartej umowy zlecenia należy stwierdzić, iż lekarz nauczyciel akademicki w ramach zawartej umowy powinien świadczyć umówioną pracę jedynie w ramach prowadzonych zajęć dydaktycznych, w terminach i wymiarze określonym w harmonogramie.

Wnioski:

Przepisy art. 112 ust. 1 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz art. 92 ustawy o działalności leczniczej wskazują, co ma stanowić przedmiot umowy zawieranej pomiędzy podmiotem prowadzącym działalność leczniczą a lekarzem nauczycielem akademickim. Zatem, strony stosunku pracy (w przypadku zawarcia umowy o pracę), czy też umowy cywilnoprawnej są ograniczone, z uwagi na treść ww. bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, w zakresie wyboru podstawy zatrudnienia oraz w zakresie określenia

przedmiotu danej umowy (rodzaju pracy umówionej). Sprawowanie, na podstawie przedmiotowych umów, opieki zdrowotnej ma bowiem polegać na wykonywaniu zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w jednostkach organizacyjnych przeznaczonych do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej, a same umowy mają określać zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych.

W przypadku, gdy wykonywane przez lekarza nauczyciela akademickiego czynności nie polegają na wykonywaniu zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych nie dochodzi de facto do realizacji postanowień zawartej umowy.

Niniejsza odpowiedź na pytanie prawne została przygotowana na zlecenie Lex Secure Sp. z o.o. przez LEGALIS Kancelarię Radców Prawnych i Adwokatów Komar-Komarowscy, Piotrowska, Sulima i Partnerzy z siedzibą w Sopocie.

Z poważaniem,

RADCA PRAWNY
Kajetan Komar-Komarowski